

Det næste Ændringsforslag, som det andet Flertal har stillet, er Ændringsforslag Nr. 10 til § 5. Dette Ændringsforslag indfører de samme Regler, som er foreslaaede i Lovforslaget om Erhvervelse af Jord til mindre Landbrug og Byggepladser, men hvortil der kun er henvist i det foreliggende Lovforslag om Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug.

Det sidste Ændringsforslag, som dette Flertal har stillet, er Nr. 13 til § 8. Dette Ændringsforslag er af meget stor Betydning. Det gaar ud paa at give bestemte Regler for, hvorledes de, der skal have Præstegaardsjorderne, bliver stillede i deres Forhold til Staten, naar Talen er om at erholde Statslaan til Opførelse af Bygninger paa Jorden. Det er vor Opfattelse, at det vilde være ret uoverkommeligt for de nye Husmænd at skulle gaa i Vej med Byggelaan, der svarede til, hvad det i Øjeblikket vil koste at opføre Bygningerne. Vi stiller derfor Forslag om, at der skal tages Hensyn til den Højkonjunktur, som vi i Øjeblikket befinder os i, og at der skal ydes et Laan, hvis Maksimum bestemmes paa Grundlag af Konjunkturerne i 1914, idet Maksimumslaanet for det Tidspunkt sættes til 6 000 Kr. Vi tror, at vi ved denne Bestemmelse er naaet til et for Husmændene antageligt Grundlag. Det bestemmes saa i øvrigt i vor Affattelse af denne Paragraf, at der tilstaaes Købere af Præstegaardsparcerer Laan, svarende til de $\frac{9}{10}$ af Omkostningerne ved passende Bygningers Opførelse. Jeg tror, man kan sige, at Praksis ved Oprettelse af Husmandsbrug hidtil har været, at man ved Tilstaaelse af Laan har taget i Betragtning, at vedkommende Ansøger selv har ydet et Bidrag til Bygningernes Opførelse i Form af personligt Arbejde, Kørsel o. s. v., saaledes at Laantageren i de allerfleste Tilfælde i Virkeligheden har kunnet faa det fulde Beløb udbetalt. Laanet skal forrentes med et Beløb, der svarer til $4\frac{1}{2}$ pCt. af den Laanesum, som vilde være blevet tilstaaet vedkommende Laantager, hvis Bygningerne var blevet opført i 1914. Denne Rentebestemmelse gælder i 10 Aar. Efter dette Tidsrum Forløb foretager Landbrugsminderen efter Forhandling med Rigsdagens Finansudvalg en Revision af de Rentevilkkaar, paa hvilke Laanet er givet. Laanet er afdragsfrit i de første 3 Aar, derefter afdrages det med 1 pCt. aarlig.

Jeg har hermed gjort Rede for de

Ændringsforslag, som de to Flertal har stillet, og jeg anbefaler disse Ændringsforslag til Vedtagelse her i Tinget.

Brorsen: En Del af de Ændringsforslag, der nu er motiverede af den ærede Ordfører (Hauge), er jo fælles for Venstre og Regeringspartierne, og da de er saa udførligt omtalte af Ordføreren, skal jeg ikke komme ind paa dem. Jeg skal udelukkende holde mig til de selvstændige Ændringsforslag, som Venstres Medlemmer indenfor Udvalget har stillet. De er i alt 5. Det første er Ændringsforslag Nr. 6 til § 2. Regeringsforslaget bestemmer her, at „naar vedkommende Menighedsraad og Præstegaardskommission udtaler sig derfor, skal der dog som Regel efter Kirkeministeriets Bestemmelse ved Embedet blive indtil 11 ha (ca. 20 Tdr. Land) bekvemt beliggende for Præstegaarden“. Vi stiller Forslag om at ændre dette saaledes, at det udelukkende bliver Menighedsraadet i det paagældende Sogn, der træffer Bestemmelse om, hvorvidt et Areal — vi sætter dets Størrelse til 7 ha — skal blive tilbage ved Præstegaarden. Der er maaske dem, der her vil indvende, at Menighedsraadet ikke er valgt med det for Øje, at det skal udtale sig om eller træffe Bestemmelser om den Slags Ting. Men man maa huske paa, at naar der skal blive Jord tilbage ved Præstegaarden, er det, fordi der kan gives Tilfælde, hvor det vil være meget heldigt, ja, nødvendigt, at der er Jord, saa at den nødvendige Kørsel for Præstefamilien kan blive besørget, og til at udtale sig derom er i Virkeligheden ingen mere kvalificeret end Menighedsraadet. Vi mener altsaa, at Præstegaardskommissionen og Kirkeministeren ikke her skal kunne træffe anden Beslutning end den, der træffes af Menighedsraadet. Der kan naturligvis være delte Meninger om, hvor stort et Areal der skal blive tilbage ved Præstegaarden. I Regeringsforslaget staar der 11 ha. Man vil se, at vi foreslaar det ændret til „7 ha middelgod Jord“. Vi har stillet Forslaget ud fra den Forudsætning, at der skal være saa meget, at Præsten kan holde en Karl, som kan besørge Arbejdet paa Jordlodden. I de fleste Tilfælde vil antagelig det Stykke Jord, som bliver tilbage ved Præstegaarden, af Præsten blive forpagtet ud saaledes, at vedkommende, der faar det i Forpagtning, skal udføre Kørsel for Præsten og levere Mælk eller hvad der ellers